

Handläggare
Catrine Ahlman
Telefon: 08-50825155

Till
Socialnämnden
2025-02-18

Remiss av Motion om att staden behöver ny handlingsplan mot heders- och uppfostningsresor

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/1179

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

En motion har inkommit till socialnämnden från Andrea Hedin (M) som handlar om att Stockholms stad bör införa ett mer systematiskt arbetssätt för att säkerställa att elever som eventuell förts utomlands mot sin vilja snabbt identifieras och att åtgärder vidtas. Motionen lyfter att Stockholm bör ha en särskild rutin för saknade elever, där misstanke om hedersrelaterat våld och tvång ingår i en tydlig checklista för rektorerna. Motionen betonar att fristående aktörer inte ska glömmas bort i uppföljningen av barnen och att de inkluderas i arbetet kring att utveckla ett systematiskt arbetssätt. Motionen föreslår bland annat att ge utbildningsnämnden och berörda nämnder i uppdrag att ta fram en informationskampanj som belyser vikten av att agera och orosanmäla när barn riskerar att föras utomlands och fara illa.

Det pågår samarbete mellan socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna med att uppdatera stadens rutin för att motverka att barn och unga förs utomlands till skadliga utlandsresor.

Varje år, innan sommarlovet, skickar socialförvaltningens direktör ut ett brev till chefer och medarbetare inom socialtjänsten för att uppmärksamma Origos årliga kampanj mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ett motsvarande brev skickas ut av utbildningsförvaltningens direktör till chefer och medarbetare inom skolan.

Med brevet vill socialnämnden uppmärksamma stadens socialtjänst på att ha extra beredskap för att fler ungdomar inför sommarlovet kan komma att söka kontakt med exempelvis

ungdomsmottagningarna på grund av oro kring hedersrelaterat våld och förtryck, samt att fler orosanmälningar kan inkomma till socialtjänsten. Origo erbjuder årligen skolpersonal en grundläggande utbildning för att ge kunskaper om hedersrelaterat förtryck och våld.

Vidare har socialnämnden haft dialogmöte med ideella föreningar kring behov och pågående initiativ för målgruppen. Som resultat av detta har socialnämnden erbjudit möjlighet till kompetensförstärkning till dessa föreningar.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Bakgrund

En motion om att staden behöver ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor inkom till socialnämnden från Andrea Hedin (M). Övrig remissinstans i Stockholms stad är:

- Utbildningsnämnden
- Farsta stadsdelsnämnd
- Skärholmens stadsdelsnämnd
- Södermalms stadsdelsnämnd
- Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
- Järva stadsdelsnämnd
- Origo

Ärendet

En motion har inkommit till socialnämnden från kommunstyrelsen som handlar om att Stockholms stad bör införa ett mer systematiskt arbetssätt för att säkerställa att elever som eventuell förts utomlands mot sin vilja snabbt identifieras och att åtgärder vidtas. Motionen lyfter att Stockholm bör ha en särskild rutin för saknade elever, där misstanke om hedersrelaterat våld och tvång ingår i en tydlig checklista för rektorerna. Checklistan bör innefatta att undersöka om även syskon är försvunna, hembesök från kommunen och kontakt med andra relevanta myndigheter för att snabbt identifiera om ett barn är borta. Dessa åtgärder syftar till att försvunna barn snabbare skulle kunna hittas. Motionen betonar att fristående aktörer inte ska glömmas bort i uppföljningen av barnen och att de inkluderas i arbetet kring att utveckla ett systematiskt arbetssätt.

Motionen föreslår:

- att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en ny handlingsplan om hedersrelaterat våld och förtryck, som även omfattar de nya lagförslagen om utvidgat utreseförbud
- att ge utbildningsnämnden i uppdrag att utveckla metoder för systematisk uppföljning av barn som inte återvänt efter lov

- att ge utbildningsnämnden och berörda nämnder i uppdrag att ta fram en informationskampanj som belyser vikten av att agera och orosanmäla när barn riskerar att föras utomlands och fara illa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 18 februari 2025 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 13 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Att motverka att barn och unga förs utomlands mot sin vilja och till skadliga utlandsvistelser är en viktig fråga. Socialförvaltningen utforskar pågående arbetssätt och samarbeten för att stärka detta arbete mellan relevanta myndigheter och andra aktörer i Stockholms stad.

Det pågår samarbete mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen med att uppdatera stadens rutin för att motverka att barn och unga förs utomlands till skadliga utlandsresor. Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen sammankallar löpande en tvärprofessionell arbetsgrupp med representanter från förskoleförvaltningen, juridiska avdelningen, kuratorer från grundskola, gymnasieskola och anpassad skola, chefer från socialtjänsten, Stockholms Barnahus och Origo. Syftet är att fastställa rutiner för samarbete kring tidig upptäckt, orosanmälan och fortsatt handläggning för att på bästa sätt skydda och stötta barnet utifrån de behov och omständigheter som kan råda i det enskilda fallet. När rutiner och arbetssätt är fastställda, planeras det för att dessa sprids och implementeras i berörda verksamheter. Socialförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att utforska effektiva och kunskapsbaserade arbetssätt för att förhindra bortförande och fortsatt utsatthet, samt vad som kan göras för att bortförda barn ska kunna återvända till Sverige.

Varje år, innan sommarlovet, skickar socialförvaltningens direktör ut ett brev till chefer och medarbetare inom socialtjänsten för att uppmärksamma Origos årliga kampanj mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ett motsvarande brev skickas ut av utbildningsförvaltningens direktör till chefer och medarbetare inom skolan.

Med brevet vill socialnämnden uppmärksamma stadens socialtjänst på att ha extra beredskap för att fler ungdomar inför sommarlovet kan komma att söka kontakt med exempelvis ungdomsmottagningarna på grund av oro kring hedersrelaterat våld och förtryck, samt att fler orosanmälningar kan inkomma till socialtjänsten. Origo erbjuder årligen skolpersonal en

grundläggande utbildning för att ge kunskaper om hedersrelaterat förtryck och våld.

Socialförvaltningen har under föregående år haft dialogmöte med ideella föreningar kring behov och pågående initiativ för målgruppen. Som resultat av detta har socialförvaltningen erbjudit möjlighet till kompetensförstärkning till dessa föreningar. Socialförvaltningen värdesätter ett samarbete till förmån för målgruppen utsatta med risk att utsattas för hedersrelaterat förtryck och våld, och kommer att fortsätta dialogen med civilsamhället kring dessa frågor.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om att staden behöver ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-02-04
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-02-04